

PLUTARCHVS

adhuc viuis Aristophanes tam illustre nomen suis Comædijs est adeptus, vt fama illius etiam ad Persas peruenerit: & Rex ipse Persarum, facta Poetæ huius mentione, de eo percontatus sit, quibusnam cum hominibus iste Comicus uiueret: sicut ipse testatur in Acharnensibus. Urbano & perfaceto eum fuisse ingenio, fabulæ ostendunt, in quibus omnia, pro more veteris Comædiæ falsa, festiua, mordacia, maledica: vt quocunque verbo pronunciato, illicò capiatur occasio ad aliquid subsannandum. Est enim Aristophanes cum risu mordax, nihil sine facetijs impingens, cui ex Latinis Horatium similem facit Scaliger lib. 3. de poet. cap. 97. Ego verò Plautum ei non ineptè æquiparandum iudico, cuius ille locos quàm plurimos imitatus est: vt suo ostendetur loco. Et si autem Ælianus nugatorem & ridiculum vocat, qui que omninò talis haberi studuerit: & Plutarchus tumidum dicendi genus & Scenæ accommodatum & illiberale, ab eo usurpatum fuisse scribit: tamen quia alter Socratis amore, alter Menandri admiratione vitæ iudicat (sicuti postea commonstrabitur) ego neutrius iudicio ita standum censeo, vt ab eo recedere nefas sit. Quanti Plato Aristophanem fecerit, vel ex ipso liquet Plutarcho, qui Aristophanis sermonem de amore, à Platone, veluti Comædiam, in Symposio insertum esse ait. Et Cicero primo libro de Legibus Aristophanem facetissimum veteris Comædiæ poetam nominat: & eundem plurimum laudat, quòd noui Dij apud eum è ciuitate eijciantur, & publicus Sacerdos imprudentiam consilio expiatam, metu liberet, audaciam in admittendis religionibus fœdis damnet, atque impiam iudicet. Idem Cicero lib. 12. ad Attic. Epistola 4. Aristophanem vult, per libtarios, sibi reponi pro Eupolide. Extat in eundem Aristophanem Epigramma hoc Græcum.

Βίβλοι Αεισοφάνοις Δείθ' πόνθ', αἴσιν Αχαρνείς
 Κίσθ' ὅς' ἐπὶ χλοερῶν πουλὶς ἔσθ' μὲν κόμην.
 Ἡνὶ δ' ἔσθ' Διονυσίου ἔχει σὺν ἴσθ' οἶα ἢ μῦθον
 Ηχῦσιν, φοβερόν πηλοδρόμοι χαίτων:
 Ὡ καὶ θυμὸν ἀείσει, καὶ Ἑλλάδιθ' ἠδ' ἔσθ' ἴσα
 Κώμικε, καὶ σίξας ἀξία, καὶ γελᾶσας.
 Id est:

*Fabula Aristophanis, diuinum opus, Attica quartum
 In virides venio multa comas hedera.
 Quantus inest libro Bacchus, que personat illic
 Fabula, acerba licet, plena tamen Charitum.
 O & mente sagax, & moribus optime Graium,
 Seu digna irrides Comice, sine notas.*

Athenæus lib. 10. Dipnoso. cap. 9. Dramata ab Aristophane ebrio fuisse conscripta affirmat. Καὶ ἀλκείθ' δὲ, inquit, ὁ μὲθοποιός, καὶ Αεισοφάνης ὁ κωμωδοποιός, μῦθους ἔγραψαν ἑπιποιήματα. Hoc quàm verum sit, autor huius famæ videat. Mihi nō fit verisimile ab ebrio potuisse hæc præstari, quæ pauci sobrij, etiam ad Cleanthis lucernam lucubrantes, præstare potuissent. Constat eum fuisse caluum, quando suam ipsemet caluitiem in pace non dissimulauit. Quo tempore mortuus sit, nondum reperi. Certum est adhuc superstitem fuisse, post eiectos triginta tyrannos à Thrasylulo, cuius viri ipse in Pluto & alibi etiam meminit. Sed duos ab eo relictos esse filios, referunt, Philippum & Ararorem, quibus Suidas tertium addit, Philaretum, alij etiam Nicostratum. Et hæc habui, quæ de vita Aristophanis commentari volui. Nunc Plutarchi iudicium de Aristophane subiiciam, & quanti ab illo fiat, ex ipso auctore describam.

COMPENDIUM EIVS COMPARATIONIS, QVA
 Plutarchus Aristophanem cum Menandro confert.

Niuerse, vt dicam, multò præfert Menandrum, singulatim autem hæc adjicit: Genus dicendi tumidum & scenæ accommodatum, atque illiberale, Aristophanem usurpasse, Menandrum, neutiquam. Indoctus enim aliquis, & plebeius illius oratione capitur, doctus offenditur. Loquor de antithetis, similiter cadentibus, & paronymijs, quibus Menander rarè & cum ratione utitur, atque accuratè, alter crebrò & intemptiuè, ac frigidè. Laudatur enim, inquit, quod *ἑρμίας*, quæstores, submersit, non quòd essent *ἑρμίας*, quæstores, sed *λαμίας*, stryges & lamix.

Et: Hic